



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Media-analyse Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19
Analyseperiode: 28 april – 9 september 2020

Belangrijkste bevindingen

- De beeldvorming rond de -wat is gaan heten- 'coronawet' is niet goed. Enerzijds lijkt vrijwel niemand te twijfelen aan het nut of de noodzaak om de noodverordening te vervangen door een wet waarmee snel opgetreden kan worden wanneer dat nodig is. Zo wordt aangegeven dat het goed is dat het kabinet de coronamaatregelen een democratisch fundament geeft, omdat de noodverordeningen 'echt niet meer gewenst zijn'.
- Anderzijds wordt die noodzaak ondergesneeuwd door een golf aan kritiek vanuit de samenleving, de landelijke en lokale politiek en experts. De wet zou een inbreuk vormen op de Grondwet, het parlement buiten spel zetten en te snel door de Kamer heen moeten. "We voelen ons opgejaagd", zo klinkt het.
- Ook een afgezwakte versie van de wet doet de kritiek niet verstommen. Zo kopt NRC in een hoofdredactioneel commentaar met: 'Afgezwakte coronawet roept nog steeds veel vragen op'. Naast Kamerleden voelen nu ook gemeenteraden zich buiten spel gezet. Zij eisen dat het democratische proces op lokaal niveau ook in coronatijden gewaarborgd blijft.
- Media is inmiddels al zo ver dat het stelt dat de 'steun voor de wet zo snel afbrokkelt', dat de vraag op het Binnenhof inmiddels luidt: 'haalt de wet het nog wel?'.
- Hoogleraar staatsrecht Wim Voermans mengt zich het vaakst in de discussie en geeft aan niet veel terug te zien van de verbeteringen van het eerdere wetsontwerp. Volgens de hoogleraar is het grootste probleem van dit nieuwe wetsvoorstel dat het een machtigingswet is die een minister de volledige ruimte geeft met eigen, haast zelfstandig, vastgestelde regelingen vergaande beperkingen aan het gedrag van burgers op te leggen.
- De kritiek wordt daarmee ook persoonlijker als die zich richt op de 'verregaande macht' van minister De Jonge. Media tikken op dat De Jonge 'zowat in zijn eentje de kapitein van Nederland wordt'. Journalist Dieuwertje Kuipers schrijft zelfs op te begrijpen dat minister 'Kim Un de Jonge' de wet snel wil doorvoeren om zo te kunnen regeren zonder 'vervelende' volksvertegenwoordigers.
- De discussie over de coronawet wordt ook persoonlijker omdat die vaak gekoppeld wordt aan minister De Jonge -de 'coronawet van minister De Jonge'. De oorspronkelijke initiators van de wet (minister Ollongren en in mindere mate minister Grapperhaus) zijn vrijwel volledig uit beeld.
- Dit gegeven maakt dat kritiek op de wet soms 'samenvalt' met algemene kritiek op de minister en zijn 'coronabeleid'. Daardoor is niet altijd te achterhalen of kritiek daadwerkelijk is gericht op de wet, of puur is bedoeld om de minister te bekritisieren.
- Dit zorgt er bovendien voor dat kritiek op andere coronathema's 'afstraalt' op de wet. Wanneer pers en publiek schrijven dat minister De Jonge allerlei coronamaatregelen 'er doorheen wil jassen', wordt ook de introductie van de coronawet vanuit dat frame gezien.
- De discussie over de wet wordt niet alleen persoonlijker, maar ook politieker. Met de verkiezingen in aantocht zal ook vanuit de Kamer de wet vaker aan de persoon Hugo de Jonge worden gekoppeld, puur vanuit partij-strategische overwegingen. Het gevaar is dat het eigenaarschap van de wet volledig bij De Jonge (en het CDA in het verlengde daarvan) komt te liggen en niet meer bij het Kabinet in de volle breedte.

1. Typering van de kritiek

Grondrechtelijk

- Een van de meest gehoorde punten van kritiek op de wet is de 'te verregaande beperkingen van grondrechten en vrijheden'. "Beperkingen die niet normaal zijn en ook niet behoren te zijn in een democratische samenleving", aldus de Nederlandse Orde van Advocaten. Hoogleraar staatsrecht Wim Voerman spreekt van prodemocratische tijden en Tweede Kamerlid Henk krol (Partij voor de Toekomst) vindt dat de wet de democratie 'monddood' maakt. Daarnaast zal de macht bij enkele ministers komen te liggen; "Het nieuwe plan vraagt Kamerleden in feite om zichzelf buitenspel te zetten", aldus hoogleraar bestuursrecht Herman Bröring (RUG).
- *Wim Voermans, hoogleraar staatsrecht aan de Universiteit Leiden*, is het ermee eens dat er nieuwe wettelijke grondslag nodig is, maar vindt dat het voorstel dat er nu ligt te veel doorschiet. De minister kan zelfstandig regels gaan stellen voor onderwijsinstellingen, horeca, evenementen, groepsvorming (ook bij verkiezingen), beschermingsmiddelen, enzovoorts; "Het gaat er nu juist om dat de volksvertegenwoordiging inhoudelijk deze vrijheidsbeperkende regels meebepaalt." Voermans vindt artikel 58s, de Vangnetbepaling, van de coronawet vooral 'griezelig', omdat de minister hierdoor 'andere maatregelen' kan nemen, als de maatregelen op basis van de wet niet toereikend zijn. "Hiermee krijgt een minister een vrijbrief om dingen naar eigen inzicht te regelen."



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

- Ook ziet Voermans niet veel terug van de verbeteringen van het eerdere wetsontwerp. "Integendeel: de minister van VWS wordt zowat alleen kapitein van Nederland, voor een duur van zes maanden, een termijn die met drie maanden kan worden verlengd." Volgens Voermans mag de Tweede Kamer alleen nog toekijken. Het grote probleem van dit nieuwe wetsvoorstel is dat het een machtigingswet is die een minister de volledige ruimte geeft met eigen, haast zelfstandig vastgestelde regelingen vergaande beperkingen aan het gedrag van burgers op te leggen. Voermans vindt dat de "wet vooral een cosmetische verandering is ten opzichte van het eerdere ontwerp en probeert - hier en daar een beetje doorzichtig - via verhuulende termen de zaak te maskeren. Maar dat kan niet verbloemen dat de maatregelen toch nog verder gaan dan nu onder het stelsel van de noodverordeningen het geval is. Zo kan de minister bijvoorbeeld op overtreding van voorschriften nog veel hogere boetes stellen dan nu het geval is. En de justitiële aantekening - een strafblad - in geval van een opgelegde coronaboete blijft bestaan. Het enige wat verandert is dat de instanties die een verklaring omtrent het gedrag (vog) moeten afgeven over hun hart kunnen strijken. Verplicht tot die mantel der liefde zijn ze niet." Voermans zegt tegen EenVandaag: "Tja, ik kan er nog steeds niet heel enthousiast over worden."
- Jan Brouwer, hoogleraar recht en samenleving in Groningen, begrijpt niet waarom het parlement niet bovenop deze wet zit; "Dat je je stilzwijgend neerlegt bij forse inbreuken op onze grondwettelijk gewaarborgde rechten? Pas nu de zogenoemde coronawet daar een wettelijke basis aan wil geven, loopt het parlement te hoop en protesteert het tegen die wetgeving. Kunt u dat even uitleggen?" Brouwer geeft aan dat het wetsontwerp het mogelijk maakt maatregelen uit te vaardigen zonder dat het parlement daarover geraadpleegd hoeft te worden; "Zo krijgt het opschorten van de democratie dus een wettelijke basis, staat de volksvertegenwoordiging voor langere tijd buitenspel (nu met haar eigen instemming) en kan het kabinet op alle terreinen die samenhangen met de pandemie voortaan 'regeren per decreet'."

Uitvoering

- In de wet staat dat iedereen buitenshuis op veilige afstand van elkaar moet blijven. Wat het kabinet hieronder verstaat wordt in de wet echter niet gespecificeerd. De minister zal zich daarover laten adviseren door het RIVM, en de specifieke afstand later in de wet toevoegen. Dat leidt tot vragen in politiek Den Haag en elders in de samenleving. Zou in de toekomst dan geëist kunnen worden dat men in plaats van anderhalve meter twee meter afstand moet houden?
- MKB-voorzitter Jacco Vonhof meent dat de Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19 'veel te strikt' is. Hij vreest dat de wet het draagvlak ondergraaft om het virus te bestrijden. "Als mensen geen vertrouwen meer in de regels hebben, wordt het bal. Daarmee vergroot je het risico van verspreiding."
- Volgens politievakbond ACP is de nieuwe corona-noodwet moeilijk te handhaven. "In de wet staat dat iedereen die niet tot één gezin behoort, anderhalve meter afstand moet houden. Maar hoe controleer je dat? Dat gaat nog niet meevallen", zegt voorzitter Gerrit van der Kamp van politievakbond ACP. Volgens Van der Kamp is de wet een noodmaatregel. Hij hoopt dat mensen hun gedrag aanpassen zonder dat daar wetten voor nodig zijn. "Maar het is lastig om je langdurig aan de regels te houden. We zien in de landen om ons heen dat maatregelen weer worden aangepast." Hij wijst erop dat handhaving extra gecompliceerd wordt nu maatregelen per veiligheidsregio's verschillen. "Dat is verwarrend voor zowel handhavers als voor burgers. Het zal moeilijk worden om te handhaven."
- De VNG en het NGB vinden het wetsvoorstel dat nu op tafel ligt weliswaar een sterke verbetering ten opzichte van de vorige versie, maar ze zien ook "onderdelen die ongewijzigd zijn gebleven ondanks onze kritiek". "Er is niet voorzien in betrokkenheid vooraf van wethouders en gemeenteraad bij besluiten van de burgemeester. De regering vindt dat het invoeren van een dergelijke systematiek de bestuurlijke verhoudingen onnodig zou compliceren. Daar zijn wij het niet mee eens." Wethouders en gemeenten moeten naar eigen zeggen op lokaal niveau bij besluitvorming betrokken worden. "Het belang van een goede democratische legitimatie op lokaal niveau is groot, te meer nu naar het zich laat aanzien de noodzakelijke crisisaanpak van covid-19 langer gaat duren dan gehoopt."
- De looptijd van de wet baart zorgen. Eerder was het onduidelijk wat de looptijd van de wet zou zijn; 'Gaaf het om een half jaar en ligt het dan weer bij het parlement? Of gaat het om een langere periode?' Nu de looptijd van de wet bekend is, wil de Kamer dat de duur van de wet wordt bekort van zes naar drie maanden.

Procesmatig

- Experts en politici ergeren zich aan de haast waarmee de wet zou moeten worden ingevoerd, Kamerleden van de oppositie zeggen zich niet te laten opjagen. Er wordt aangestuurd op een nieuwe versie van de wet. ChristenUnie-leider Gert-Jan Segers waarschuwde het kabinet dat zijn partij de wet alleen steunt als 'grote zorgen' worden weggenomen. "Partijen voelen zich onder druk gezet om de coronawet met stoom en kokend water te behandelen", schrijft Volkskrant. 'Kabinet raakt ernstig in



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

tijdnood met coronawet' kopt de Volkskrant. "Terwijl de kritiek op de nieuwe coronawet verder aanzwelt, raakt de geplande ingangsdatum van 1 juli uit het zicht." NOS adviseert minister De Jonge teksten aan te passen om te voorkomen dat de Eerste en de Tweede Kamer de wet niet zullen aannemen.

- *Hoogleraar regionaal bestuur Marcel Boogers (Universiteit Twente)* stelt dat de crisis te lang duurt om achter gesloten deuren te houden en pleit voor meer inspraak van raadsleden. "Raadsleden houden burgemeesters scherp. Bovendien zijn maatregelen, zoals het sluiten van de kermis, beter uit te leggen als het debat publiekelijk plaatsvindt. Zo krijg je meer maatschappelijke steun. Raadsleden worden nu op straat aangesproken en moeten dan zeggen: ik ga er niet meer over. Dat is ongewenst."

Alternatieven

- Follow the Money vraagt zich af hoe het wetsvoorstel beter ingericht zou kunnen worden. Het medium geeft aan: "Heel eenvoudig. De Tweede Kamer zou in deze Covid-19-machtigingswet een bekrachtigingsrecht moeten krijgen. Ministeriële regelingen, waarvan het ontwerp wordt toegestuurd aan de Kamers, moeten voordat ze in werking kunnen treden worden goedgekeurd/bekrachtigd door de Tweede Kamer (de Eerste Kamer lijkt me iets minder voor de hand liggen). Zo'n bekrachtigingsrecht is al jaren onderdeel van de Gemeentewet. Burgemeesters die, bijvoorbeeld, met een noodverordening wanordelijkheden willen voorkomen, doen dat op grond van artikel 176 van die wet. Dat werkt prima. Laat het laatste woord bij de volksvertegenwoordiging, en prent de burgemeester in dat hij zich goed met de gemeenteraad moet verstaan alvorens dit soort ingrijpende beslissingen te nemen. Dat is dé oplossing die het midden houdt tussen gewenste slagvaardigheid en democratisch besturen."
- *Wim Voermans, hoogleraar staatsrecht aan de Universiteit Leiden*, stelt als alternatief voor om de Tweede Kamer een bekrachtigingsrecht te geven, zoals gemeenteraden ook hebben bij noodverordeningen. Voermans concludeert: "Het voorstel zoals het er nu ligt (ook rommelig trouwens voor wat betreft de verhouding van bevoegdheden tussen minister, burgemeesters en voorzitters van de veiligheidsregio's) gaat veel te ver en schept een gevaarlijk precedent: het zet mogelijk een kras door 150 jaar ontwikkeling van de democratische rechtsstaat in Nederland voor een aantal kortlopende noden van nu. Dat is onverstandig. Juist bij nood moet je binnen de lijntjes kleuren."
- *Tweede Kamerlid Buitenweg (GroenLinks)* stelt iets anders voor: de controversiële maatregelen moeten als spoedwet ingediend worden, opdat de Kamer er 'gewoon' over kan praten. Ze diende daarvoor al een amendement in. Dat de snelheid dan uit de besluitvorming verdwijnt, bestrijdt Buitenweg. "We kunnen wetten in een paar dagen behandelen. Als de nood aan de man is, zullen we dat doen."

Politiek

- NRC schrijft dat na 'aanvankelijk enthousiasme', de steun voor de wet 'zo snel afbrokkelt' dat de vraag op het Binnenhof inmiddels luidt: 'haalt de wet het nog wel?' In de media wordt de kritiek vanuit de politiek breed uitgemeten.
- *SP en GroenLinks* hebben fundamentele bezwaren. De Kamerleden voelen zich buiten spel gezet. GroenLinks-Kamerlid Buitenweg stelt dat de Kamer 'tot toeschouwer' dreigt te worden gemaakt: "De maatregelen zijn best fors, maar we hebben er straks niks meer over te zeggen." Buitenweg diende een amendement in waarin ze voorstelt om de 'controversiële maatregelen' als een spoedwet in te dienen, zodat de Kamer er 'gewoon' over kan praten. "We kunnen wetten in een paar dagen behandelen. Als de nood aan de man is, zullen we dat doen", aldus Buitenweg. D66-Kamerlid Groothuizen uit ook zijn twijfels over de Vangnetbepaling; "... geven we hier de minister niet toch te veel vrijheid?"
- Een ander 'heet hangijzer' in de wet is de strafrechtelijke vervolging van overtreeders. *CU-Kamerlid Van der Graaf* vindt de boetes op het optreden van coronamaatregelen nog veel te hoog. De motie van *SP-leider Marijnissen* om de coronawet zo aan te passen dat iemand alleen nog een aantekening in zijn justitiële documentatie krijgt voor grove en gevaarzettende overtredingen kreeg unanieme steun tijdens het Kamerdebat op woensdag 2 september. Minister Grapperhaus beloofde toen dat hij het boetebeleid coulanter zou maken. Hoe Grapperhaus dit gaat doen, is nog onduidelijk.
- *PVV en FVD* verwerpen de coronawet; Wilders en Baudet spreken van 'een anderhalvemeterdictatuur'.
- *SGP* heeft er ook moeite mee dat de gewenste afstand in de wet staat, laat *fractievoorzitter Van der Staaij* weten. Van der Staaij spreekt van "een maatregel met grote invloed op de samenleving die nu een wettelijke status krijgt." Hij vraagt zich af of het nodig is om de anderhalve meter 'hard gebeiteld' voor maanden in de wet vast te leggen. Van der Staaij gelooft meer in het geven van een dringend advies; "Kijk naar de persconferentie onlangs waar het advies kwam nog maar zes mensen thuis te ontvangen. Dat heeft echt wel impact gehad."
- *PvdA* twijfelt nog over het wetsvoorstel. *PvdA-Kamerlid Kuiken* heeft nog veel vragen; "Met hoeveel mensen mag je nu gewoon bijvoorbeeld in een park ophouden? En waarom krijgen mensen nog steeds



een strafblad? En ook de parlementaire controle, namelijk hoe wij ons werk moeten doen, wordt nog steeds wel erg beperkt."

- *GroenLinks-fractievoorzitter Klaver* laat weten dat GroenLinks niet zal instemmen met de coronanoodwet 'in zijn huidige vorm'. Belangrijkste reden daarvoor is dat het wetsvoorstel volgens hem de Tweede Kamer buiten spel zet en het kabinet 'pet decreet' laat regeren; "De minister kan zonder goedkeuring van het parlement grondrechten inperken. Als volksvertegenwoordiging mogen we dit niet laten gebeuren." Klaver pleit stelt dat 'hoe langer de coronacrisis duurt', 'hoe meer de volksvertegenwoordiging' moet worden meegenomen in de maatregelen die het kabinet wil nemen, in plaats van dat premier Mark Rutte en minister Hugo de Jonge die via een persconferentie bekendmaken. Ook stelt Klaver dat de meeste mensen die zich tegen de wet keren geen 'viruswaanzinnigen' zijn. Zij oordelen volgens hem terecht dat minister De Jonge door de wet te veel macht krijgt, zonder noodzakelijke controle van de volksvertegenwoordiging.
- De steun van oppositiepartijen is cruciaal, daarom zei premier Rutte dat het kabinet openstaat voor 'suggesties' om de wet te verbeteren. Een belangrijke wens van de Kamer, inclusief de coalitiefracties, is dat de duur van de wet wordt bekort van zes naar drie maanden. D66-Kamerlid Maarten Groothuizen deed hier al een wijzigingsvoorstel voor; "Dan kunnen we elke paar maanden de wet tegen het licht houden en eventueel verlengen."

2. Verschillende spelers in de discussie

- De meningen en ideeën van experts en critici worden vaak meegenomen in de overwegingen in de media. Zo kopt Trouw bijvoorbeeld 'Experts nog steeds kritisch over coronawet'.
- Het zijn voornamelijk *hoogleraren op het gebied van bestuurs-, nood- en staatsrecht* die aan het woord komen, zij vinden dat de coronawet de democratie in gevaar kan brengen.
- *Politici* komen ook vaak aan het woord. Het gaat dan vooral om de vraag of Kamerleden voor of tegen de wet zullen stemmen. Kamerleden voelen zich buiten spel gezet en stellen dat de coronawet hen 'tot toeschouwer' dreigt te maken.
- Ook *gemeenteraadsleden* vrezen buitenspel te worden gezet door de coronaspoedwet. Zo zou de gemeenteraad nu nauwelijks in staat zijn de burgemeester bij te sturen. Burgemeesters zouden de plannen van de Veiligheidsregio moeten bespreken met de gemeenteraad. In een onlangs verzonden brief vraagt de Nationale Vereniging voor Raadsleden (NVR) het kabinet de corona-spoedwet, zodanig aan te passen dat raadsleden meer zeggenschap krijgen. Voordat een Veiligheidsregio tot besluitvorming overgaat, stelt de NVR, moeten burgemeesters daarover eerst in debat binnen de eigen gemeenteraad.
- Het *Veiligheidsberaad* wil dat in de wet expliciet wordt opgenomen dat veiligheidsregio's een coördinerende rol houden bij opleving van het coronavirus in de regio. De gemeenten (VNG) en burgemeesters (NGB) eisen dat het democratische proces op lokaal niveau ook in coronatijden gewaarborgd blijft. Zij schrijven in een gezamenlijke brief aan de Tweede Kamer dat in het voorstel 'Tijdelijke wet maatregelen covid-19' te weinig rekening gehouden wordt met regionaal maatwerk.
- *Werkgeversorganisaties, zoals VNO-NCW en MKB-Nederland*, reageren met name op de mogelijke verplichting van thuisquarantaine en het bron- en contactonderzoek. De verplichting gaat volgens hen nog niet ver genoeg. Wie terugkomt uit een risicogebied of in contact is geweest met een besmet persoon zou niet alleen thuis moeten blijven, maar verplicht getest moeten worden, vinden zij.
- Ook het publiek laat zich horen met kritiek op de wet. Op de social mediakanalen van minister De Jonge wordt sinds de eerste schets van de wet veel kritiek geuit. In peilingen, zoals in de Stelling van de Dag van de Telegraaf, is 85% het eens dat de coronawet er niet moet komen. De petitie tegen de spoedwet die wordt gestart is door 356.444 mensen ondertekend; 'Wij zeggen NEE! tegen de spoedwet'.

3. Context -kritiek op minister De Jonge

- De coronawet wordt in de media vaak gekoppeld aan minister De Jonge; de 'coronawet van minister De Jonge'. De oorspronkelijke initiators van de wet (minister Ollongren en in mindere mate minister Grapperhaus) zijn vrijwel volledig uit beeld. Alleen politiek-verslaggever Fons Lambie (*RTL Nieuws*) lijkt een goed geheugen te hebben: "Niet alles is de schuld van De Jonge. Want ook de ministers Grapperhaus en Ollongren stonden aan de wieg van die eerste uitgebreide versie van die coronawet."
- Dit gegeven maakt dat kritiek op de wet soms 'samenvalt' met algemene kritiek op de minister en zijn 'coronabeleid'. Niet altijd is te achterhalen of die kritiek oprecht is gericht op de wet, of puur is bedoeld om de minister te bekritisieren.
- Dit zorgt er bovendien voor dat kritiek op andere coronathema's 'afstraalt' op de wet. Wanneer pers en publiek schrijven dat minister De Jonge allerlei coronamaatregelen 'er doorheen wil jassen', wordt ook de introductie van de coronawet vanuit dat frame gezien. De wet is ondoordacht, te snel in elkaar gezet en 'typisch een voorbeeld van een minister die snel alles er doorheen wil drukken'.



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

- Met de verkiezingen in aantocht, tot slot, zal ook vanuit de Kamer de wet vaker aan de persoon Hugo de Jonge worden gekoppeld, puur vanuit partij-strategische overwegingen. Het gevaar is dat het eigenaarschap van de wet volledig bij De Jonge (en het CDA in het verlengde daarvan) komt te liggen en niet meer bij het Kabinet in de volle breedte.

Inhoudelijke kritiek op de wet in relatie tot minister De Jonge

- Kritiek op minister De Jonge ontstaat voornamelijk nadat de aangepaste versie van de coronawet wordt gepresenteerd. Diverse opiniestukken berichten over de grote invloed die de minister houdt, ondanks de aanpassingen. NRC kopt bijvoorbeeld: "Minister blijft in coronawet een 'tijdelijk dictatortje'." De Raad van State zegt nog altijd niet tevreden te zijn. De rol van de minister van VWS is weliswaar "...minder centraal geworden, maar hij blijft wel bevoegd om in bijzondere gevallen het stelsel van noodverordeningen in werking te stellen."
- 'De Jonge slaat door met machtigingswet' is de kop boven een opiniestuk van *hoogleraar staatsrecht Wim Voermans* in NRC. Voermans zegt in het nieuwe wetsvoorstel niet veel terug te zien van een verbetering. "Integendeel: de minister van VWS wordt zowat alleen kapitein van Nederland, voor een duur van zes maanden, een termijn die bij een virusuitbraak telkens met drie maanden kan worden verlengd. De Tweede Kamer mag alleen toekijken."
- Ook volgens *Follow the Money* slaat de wet door (op bestuurlijk niveau) en schrijft: "De minister van VWS wordt zowat in zijn eentje kapitein van Nederland."
- Volgens *journalist Dieuwertje Kuipers* overtreedt de coronawet alle grondwettelijke normen; "Het is een schending van de, nota bene door de ministers zelfbedachte huisregels van de Rijksoverheid." Kuipers begrijpt dat "Kim Un de Jonge" de wet graag wil doorvoeren. Het is natuurlijk 'heel handig' om te regeren zonder die 'vervelende' volksvertegenwoordigers, zegt Kuipers.
- Volgens *politiek-verslaggever Fons Lambie (RTL Nieuws)* zegt iedereen dat er met 'te veel haast' een alomvattende wet is bedacht. "En ze hebben volledig onderschat hoeveel kritiek daarop zou komen."
- *Adriaan Wierenga, onderzoeker aan de Rijksuniversiteit Groningen en gespecialiseerd in noodrecht*, zegt: "De Jonge heeft nog steeds een heel belangrijke rol. Onder normale omstandigheden zou je zeggen dat De Jonge te veel macht heeft, maar tijdens rampen is een tijdelijk dictatortje soms levensreddend." Hij doet het bovendien niet helemaal meer alleen. De rol van de veiligheidsregio's wordt teruggeschroefd. Burgemeesters en gemeenteraden worden verantwoordelijk voor de uitvoering en handhaving van de landelijke maatregelen. Burgemeesters kunnen via ontheffingen uitzonderingen toestaan op de landelijke regels, zegt Wierenga. Zo kun je bij de burgemeester – tegen de landelijke regels in – toestemming vragen om toch een herdenkingsbijeenkomst of een bruiloft te geven voor honderd personen. Deze uitzonderingen zijn toegestaan zolang de bestrijding van de epidemie geen gevaar loopt.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge wordt veel kritiek geuit op de voorgestelde wet. De reacties gaan bijvoorbeeld over dat dat 1,5 meter samenleving niet te handhaven is. Deze mensen uiten over het algemeen ook kritiek op het coronabeleid, op vaccinatie bij een mogelijk vaccin tegen corona en geven aan de maatregelen zat te zijn.